

Лабораторна робота 8

Тема: Робота з бінарними файлами. Використання DataGridView при роботі з даними файлів

Мета роботи: набути практичних навиків програмного створення та редагування бінарних файлів засобами Visual C++, закріпити практичні навички програмного створення та редагування бінарних файлів за допомогою елемента dataGridView.

Хід роботи

Завдання до роботи

1. Розглянути наведені приклади

Приклад 1. Створити програму, яка дозволить зберігати у бінарному файлі двійкові дані: номер мобільного телефону, дату підключення (активації) номера, вартість однієї хвилини розмов, назву тарифу, назву мобільного оператора. Крім програмного створення файла і заповнення його даними, передбачити програмний перегляд даних зі створеного файла.

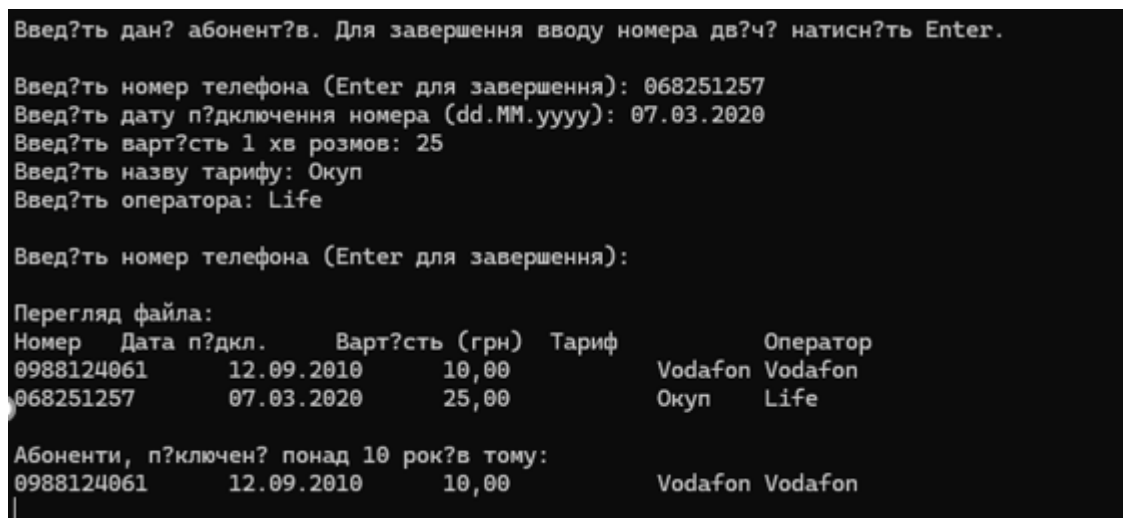
Відібрати абонентів, які користуються мобільним зв'язком понад 10 років без зміни номера телефону.

Лістинг 8.1 – Код програми

```
using namespace System;
using namespace System::IO;
void Zapis(String^ fname) {
    BinaryWriter^ fb = gcnew BinaryWriter(File::Open(fname,
    FileMode::OpenOrCreate));
    fb->Seek(0, SeekOrigin::End);
    try
    {
        String ^номер = nullptr, ^тариф = nullptr, ^оператор = nullptr;
        double плата;
        DateTime d;
        do
        {
            Console::Write("\nВведіть номер телефона (Enter для завершення): ");
```

```
номер = Console::ReadLine(); if (номер != String::Empty) {
    Console::Write("Введіть дату підключення номера (dd.ММ.yyyy): ");
    d = Convert::ToDateTime(Console::ReadLine()); Console::Write("Введіть
    вартість 1 хв розмов: "); плата = Convert::ToDouble(Console::ReadLine())
    Console::Write("Введіть назву тарифу: "); тариф = Console::ReadLine();
    Console::Write("Введіть оператора: "); оператор = Console::ReadLine();
    fb->Write(номер); fb->Write(d.Ticks); fb->Write(плата); fb-
    >Write(тариф); fb->Write(оператор);
}
while (номер != String::Empty);
}
finally
{
    if (fb != nullptr)
        fb->Close(); }
}
void Prosmotr(String^ fname)
{
    if (!File::Exists(fname)) {
        Console::WriteLine("Файл не знайдено!");
        return; }
    BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname));
    try
    {
        Console::WriteLine("\nПерегляд файла: ");
        Console::WriteLine("Номер\tДата підкл.\tВартість
        (грн)\tТариф\t\tОператор");
        while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
        {
            String^ номер = fb->ReadString(); DateTime d = DateTime(fb-
            >ReadInt64()); double плата = fb->ReadDouble(); String^ тариф = fb-
            >ReadString();
            String^ оператор = fb->ReadString(); Console::WriteLine(номер + "\t" +
            d.ToString("d") + "\t" +
            String::Format("{0:0.00}", плата) + "\t\t" +
            тариф + "\t" + оператор);
        } }
    finally
    {
        fb->Close();
    } }
void ThisYear(String^ fname) {
    if (!File::Exists(fname)) {
        Console::WriteLine("Файл не знайдено!"); return;
    }
    BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname));
    try
    {
```

```
Console.WriteLine("\nАбоненти, підключені понад 10 років тому:");
while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
{
    String^ номер = fb->ReadString(); DateTime d = DateTime(fb-
>ReadInt64()); double плата = fb->ReadDouble(); String^ тариф = fb-
>ReadString(); String^ оператор = fb->ReadString(); if (d.Year + 10 <=
DateTime::Now.Year) {
    Console.WriteLine(номер + "\t" + d.ToString("d") + "\t" +
String::Format("{0:0.00}", плата) + "\t\t" +
тариф + "\t" + оператор);
} }
}
finally
{
    fb->Close(); }
}
int main(array<System::String^> ^args) {
    String^ fname = "telephones.dat";
    Console.WriteLine(L"Введіть дані абонентів. Для завершення вводу номера
двічі натисніть Enter.");
    Zapis(fname); Prosmotr(fname); ThisYear(fname); Console::ReadLine();
    return 0;
}
```



```
Введіть дані абонентів. Для завершення вводу номера двічі натисніть Enter.

Введіть номер телефону (Enter для завершення): 068251257
Введіть дату підключення номера (dd.MM.yyyy): 07.03.2020
Введіть вартість 1 хв розмов: 25
Введіть назву тарифу: Окуп
Введіть оператора: Life

Введіть номер телефону (Enter для завершення):

Перегляд файла:


| Номер      | Дата підкл. | Вартість (грн) | Тариф    | Оператор |
|------------|-------------|----------------|----------|----------|
| 0988124061 | 12.09.2010  | 10,00          | Vodafone | Vodafone |
| 068251257  | 07.03.2020  | 25,00          | Окуп     | Life     |



Абоненти, підключені понад 10 років тому:


|            |            |       |          |          |
|------------|------------|-------|----------|----------|
| 0988124061 | 12.09.2010 | 10,00 | Vodafone | Vodafone |
|------------|------------|-------|----------|----------|


```

Рисунок 8.1 – Вікно результатів програми

Приклад 2.

Створити програму, яка дозволить зберігати у бінарному файлі двійкові дані: номер мобільного телефону, назву тарифу, назву мобільного оператора, наявність абонплати, вартість однієї хвилини розмов.

Крім програмного створення файлу і заповнення його даними, передбачити програмний перегляд даних зі створеного файлу. Відібрати дані про номери телефонів на Київстарі та обчислити їхню кількість і середню вартість 1 хв. розмов. Відібрати тарифи без абонплати. Визначити найдешевший тариф без абонплати.

Лістинг 8.2 – Код програми

```
#pragma endregion
private: System::Void MyForm_Load(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
    fname = "connect.dat";
    dataGridView2->Visible = false; }
private: System::Void button1_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
    BinaryWriter^ fb = gcnew BinaryWriter(File::Open(fname,
    FileMode::OpenOrCreate));
    fb->Seek(0, SeekOrigin::End);
    try
    {
        int k = dataGridView1->Rows-
        >GetRowCount(DataGridViewElementStates::Visible);
        for (int i = 0; i < k - 1; i++)
        {
            if (dataGridView1[0, i]->Value == nullptr || dataGridView1[1, i]->Value
            == nullptr || dataGridView1[2, i]->Value == nullptr || dataGridView1[4,
            i]->Value == nullptr)
                continue;
            String ^номер = Convert::ToString(dataGridView1[0, i]->Value);
            String ^тариф = Convert::ToString(dataGridView1[1, i]->Value);
            String ^оператор = Convert::ToString(dataGridView1[2, i]->Value);
            bool абонплата = Convert::ToBoolean(dataGridView1[3, i]->Value);
            double var = Convert::ToDouble(dataGridView1[4, i]->Value);
            fb->Write(номер); fb->Write(тариф); fb->Write(оператор); fb-
            >Write(абонплата); fb->Write(var);
        }
        dataGridView1->Rows->Clear();
        MessageBox::Show("Дані успішно записано у файл " + fname, "Запис
        завершено");
    }
    catch (Exception^ ex)
    {
        MessageBox::Show("Помилка при записі: " + ex->Message, "Помилка!"); }
    finally
```

```
{
if (fb != nullptr) fb->Close();
} }
private: System::Void button2_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
dataGridView1->Rows->Clear(); dataGridView2->Visible = false;
if (!File::Exists(fname)) {
MessageBox::Show("Файл " + fname + " не знайдено.");
return; }
BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname));
try
{
while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
{
String^ номер = fb->ReadString(); String^ тариф = fb->ReadString();
String^ оператор = fb->ReadString(); bool абонплата = fb->ReadBoolean();
double var = fb->ReadDouble();
dataGridView1->Rows->Add(номер, тариф, оператор, абонплата,
String::Format("{0:0.00}", var)); }
}
finally
{
if (fb != nullptr) fb->Close();
} }
private: System::Void button3_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
int k = 0; double s = 0; dataGridView2->Visible = true; dataGridView2->Rows->Clear();
if (!File::Exists(fname)) return;
BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname)); try
{
while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
{
String^ номер = fb->ReadString(); String^ тариф = fb->ReadString();
String^ оператор = fb->ReadString(); bool абонплата = fb->ReadBoolean();
double var = fb->ReadDouble();
if (оператор == "Київстар")
{
dataGridView2->Rows->Add(номер, тариф, оператор, абонплата,
String::Format("{0:0.00}", var)); s += var;
k++; }
} }
finally
{
if (k > 0) s /= k;
MessageBox::Show("Всього абонентів на Київстарі: " + (k).ToString() +
```

```
"\nСередня вартість 1 хв розмов: " + String::Format("{0:0.00}", s) + "
грн.",
"Результат відбору"); if (fb != nullptr) fb->Close();
} }
private: System::Void button4_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
dataGridView2->Visible = true; dataGridView2->Rows->Clear();
if (!File::Exists(fname)) return;
BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname)); try
{
while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
{
String^ номер = fb->ReadString(); String^ тариф = fb->ReadString();
String^ оператор = fb->ReadString(); bool абонплата = fb->ReadBoolean();
double var = fb->ReadDouble(); if (!абонплата)
dataGridView2->Rows->Add(номер, тариф, оператор, абонплата,
String::Format("{0:0.00}", var)); }
MessageBox::Show("Виведено тарифи без абонплати у нижню таблицю.",
"Відбір завершено");
}
finally
{
if (fb != nullptr) fb->Close();
} }
private: System::Void button5_Click(System::Object^ sender,
System::EventArgs^ e)
{
dataGridView2->Visible = true; dataGridView2->Rows->Clear();
if (!File::Exists(fname)) return;
BinaryReader^ fb = gcnew BinaryReader(File::OpenRead(fname)); try
{
double var, min = 10000.0;
String ^nommin = "", ^tarmin = "", ^opmin = "";
while (fb->BaseStream->Position < fb->BaseStream->Length)
{
String^ номер = fb->ReadString(); String^ тариф = fb->ReadString();
String^ оператор = fb->ReadString(); bool абонплата = fb->ReadBoolean();
var = fb->ReadDouble(); if (!абонплата && var < min)
{
min = var; nommin = номер; tarmin = тариф; opmin = оператор;
} }
if (nommin != "")
{
dataGridView2->Rows->Add(nommin, tarmin, opmin, false,
String::Format("{0:0.00}", min));
MessageBox::Show("Найдешевший тариф без абонплати: " + tarmin + " (" +
String::Format("{0:0.00}", min) + " грн/хв)", "Результат пошуку");
}
```

```

}
else
{
    MessageBox::Show("Не знайдено тарифів без абонплати.", "Результат пошуку");
} }
finally
{
    if (fb != nullptr) fb->Close();
} }
};

```

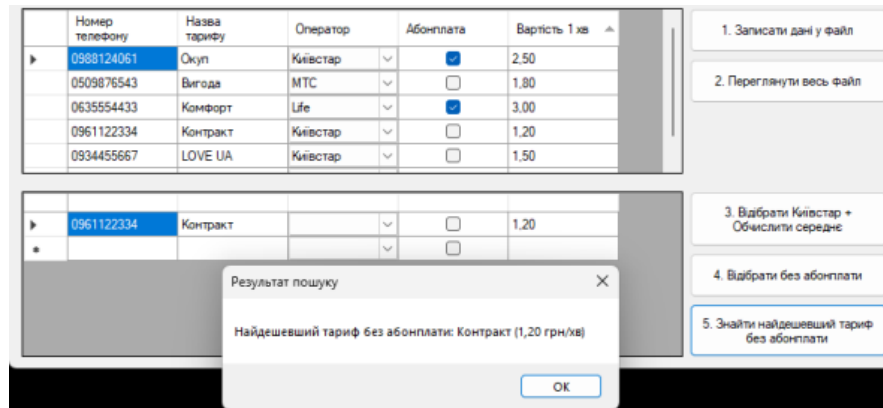

Рисунок 8.2 – Вікно результатів програми

Створити програму, яка дозволить зберігати у бінарному файлі двійкові дані для реалізації завдання згідно таблиці 8.1.

У звіті лабораторної роботи навести програмний код для створення бінарного файла з ім'ям Вашого прізвища і розширенням `dat`, заповнення файла даними, переглядання вмісту сформованого файла та виконання індивідуального завдання.

5	Список робітників підприємства: табельний номер, ПІБ, посада, стать (ч або ж), адреса	Вивести відомості про середній вік чоловіків та жінок, а також скласти список жінок, яким залишився рік до пенсії
---	---	---

Лістинг 8.3 – Код програми

```

#define _CRT_SECURE_NO_WARNINGS
#include <iostream>
#include <fstream>
#include <vector>
#include <string>

```

```
#include <sstream>
#include <ctime>
#include <iomanip>
#include <locale>

using namespace std;

struct Worker {
    int id;
    char pib[50];
    char position[50];
    char gender;
    char address[150];
    int birth_year;
};

const string FILENAME = "Chavurska.dat";

void createTestData() {
    ofstream outFile(FILENAME, ios::binary | ios::trunc);

    if (!outFile.is_open()) {
        cerr << "Помилка відкриття файлу для запису!" << endl;
        return;
    }

    cout << "Створення тестових даних у файлі " << FILENAME << endl;

    vector<Worker> test_data = {
        {101, "Петрова О. В.", "Менеджер", 'Ж', "пр. Перемоги, 12",
1971},
        {202, "Іванов А. П.", "Програміст", 'Ч', "вул. Сонячна, 5",
1990},
        {303, "Коваленко В. С.", "Керівник", 'Ч', "пр. Науки, 8", 1975},
        {404, "Мельник І. Р.", "Директор", 'Ч', "вул. Центральна, 1",
1960},
        {505, "Сидорова С. В.", "Бухгалтер", 'Ж', "вул. Миру, 22",
1985},
        {606, "Антомириська Ю. С.", "Аналітик", 'Ж', "пр. Свободи, 1",
1998}
    };

    for (const auto& w : test_data) {
        outFile.write(reinterpret_cast<const char*>(&w),
sizeof(Worker));
    }

    outFile.close();
}
```



```
    cout << "У файл успішно записано " << test_data.size() << "
записів." << endl;
}

void readAndDisplay() {
    ifstream inFile(FILENAME, ios::binary | ios::in);

    if (!inFile.is_open()) {
        cerr << "Помилка: файл " << FILENAME << " не знайдено!" << endl;
        return;
    }

    cout << "\n--- Перегляд вмісту файлу " << FILENAME << " ---" <<
endl;
    cout << setw(8) << left << "Таб. №" << setw(30) << "ПІБ" << setw(20)
<< "Посада"
        << setw(8) << "Стать" << "Рік Народження" << endl;
    cout << "-----" << endl;
    -----" << endl;

    Worker w;
    while (inFile.read(reinterpret_cast<char*>(&w), sizeof(Worker))) {
        cout << setw(8) << left << w.id
            << setw(30) << w.pib
            << setw(20) << w.position
            << setw(8) << w.gender
            << w.birth_year << endl;
    }

    inFile.close();
}

void processIndividualTasks() {
    ifstream inFile(FILENAME, ios::binary | ios::in);

    if (!inFile.is_open()) {
        cerr << "Помилка: файл " << FILENAME << " не знайдено для
обробки!" << endl;
        return;
    }

    time_t now = time(nullptr);
    tm* ltm = localtime(&now);
    int current_year = 1900 + ltm->tm_year;

    cout << "\n--- Результат Індивідуального Завдання (Поточний рік: "
<< current_year << ") ---" << endl;
```

```
cout << "\nЗавдання 2: Єдине жіноче ім'я, яке залишилося 1 рік до
пенсії (55 років)" << endl;
cout << setw(8) << left << "Таб. №" << setw(30) << "ПІБ" << setw(20)
<< "Рік Народження" << endl;
cout << "-----"
<< endl;

bool found_pensioner = false;
int male_age_sum = 0;
int female_age_sum = 0;
int male_count = 0;
int female_count = 0;

Worker w;
while (inFile.read(reinterpret_cast<char*>(&w), sizeof(Worker))) {
    int age = current_year - w.birth_year;

    if (w.gender == 'Ч' || w.gender == 'ч') {
        male_age_sum += age;
        male_count++;
    }
    else if (w.gender == 'Ж' || w.gender == 'ж') {
        female_age_sum += age;
        female_count++;
    }

    // Жінки йдуть на пенсію у 55 років (якщо 1 рік до пенсії,
то вік 54)
    if (age == 54) {
        cout << setw(8) << left << w.id
            << setw(30) << w.pib
            << w.birth_year << endl;
        found_pensioner = true;
    }
}

if (!found_pensioner) {
    cout << "(У поточному наборі даних таких жінок немає)" << endl;
}

inFile.close();

// Завдання 3: Обчислення та виведення середнього віку
cout << "\nЗавдання 3: Обчислення та виведення середнього віку" <<
endl;
```

```
double avg_male_age = (male_count > 0) ? (double)male_age_sum /
male_count : 0.0;
double avg_female_age = (female_count > 0) ? (double)female_age_sum
/ female_count : 0.0;

cout << fixed << setprecision(2);

cout << "Середній вік чоловіків: " << avg_male_age << " років" <<
endl;
cout << "Середній вік жінок: " << avg_female_age << " років" <<
endl;
}

int main() {
    setlocale(LC_ALL, "ukr");

    createTestData();
    readAndDisplay();
    processIndividualTasks();

    cout << "\nНатисніть Enter для виходу...";
    cin.ignore();
    cin.get();
    return 0;
}
```

```
Створення тестових даних у файл? Chavurska.dat
У файл успішно записано 6 записів.

--- Перегляд вмісту файлу Chavurska.dat ---
Таб. №  ПІБ                               Посада                Стать   Рік Народження
-----
101    Петрова О. В.                         Менеджер              Ж       1971
202    Іванов А. П.                             Програміст            Ч       1990
303    Коваленко В. С.                         Керівник              Ч       1975
404    Мельник І. Р.                             Директор              Ч       1960
505    Сидорова С. В.                         Бухгалтер             Ж       1985
606    Антомириська Ю. С.                     Аналітик              Ж       1998

--- Результат індивідуального Завдання (Поточний рік: 2025) ---

Завдання 2: Єдине жіноче ім'я, яке залишилося 1 рік до пенсії (55 років)
Таб. №  ПІБ                               Рік Народження
-----
101    Петрова О. В.                         1971

Завдання 3: Обчислення та виведення середнього віку
Середній вік чоловіків: 50.00 років
Середній вік жінок: 40.33 років

Натисніть Enter для виходу...|
```

Рисунок 8.3 – Результат виконання завдання

Висновок: На цій лабораторній роботі я набула практичних навиків програмного створення та редагування бінарних файлів засобами Visual C++, закріпити практичні навички програмного створення та редагування бінарних файлів за допомогою елемента dataGridView.